

ዳኞች፡- ተሻገር ገ/ሥላሴ

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

ነጋ ዱፊሳ

አዳነ ንጉሴ

አመልካች፡- ተካልኝ ጌታቸው - አልቀረቡም

ተጠሪ፡- የፌ/ዐ/ሕግ - አቶ አበበው መንግስቱ ቀረቡ
መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል፡፡

ፍ ር ድ

የአሁኑ ተጠሪ የአሁኑን አመልካችን ጨምሮ በ6 ተከላሾች ላይ ክስ ያቀረበ ሲሆን አመልካችም በ5ኛ ክስ 5ኛ ተከላሽ ነበር፡፡ ክሱም ተከላሾቹ በኢ/ፌ/ዲ/ወ ህግ አንቀጽ 32(1)(ለ) እና 692(1) በመተላለፍ ተገቢ ያልሆነ ብልፅግና ለማግኘት በማሰብ ለወንጀሉ አፈፃፀም እንዲረዳ ሌላ ያልተያዘ አባሪያቸው ከ1ኛ እና 2ኛ ተከላሾች ጋር በ1ኛ ክስ የተጠቀሰውን ቼክ አመነዘዘር ላይ በመመካከር ለዚሁ ይጠቅማል ያለውን 3ኛ ተከላሽን ከ1ኛ እና 2ኛ ተከላሾች ጋር በማገናኘት፣ 3ኛ ተከላሽ 4ኛ ተከላሽን ከ1ኛ እና 2ኛ ተከላሾች ጋር እንዲገናኝ በማድረግ፣ እንዲሁም 4ኛ ተከላሽ 5ኛ እና 6ኛ ተከላሾችን ከ1ኛና 2ኛ ተከላሾች ጋር አገናኝቶ በ6ኛ ተከላሽ አማካይነት በቼኩ ላይ የተጠቀሰው ገንዘብ ከኢትዮጵያ ንግድ ባንክ ጠመንጃ ያዥ ቅርንጫፍ ወደ ወጋገን ባንክ ጎፋ ቅርንጫፍ በ6ኛ ተከላሽ በተከፈተው ተንቀሳቃሽ ሂሳብ እንዲተላለፍ ከተደረገ በኋላ 3ኛ ተከላሽ ብር 100,000፣ 4ኛ ተከላሽ ብር 100,000 እና 5ኛ ተከላሽ ብር 50,000 ወስደው ለግል ጥቅማቸው በማዋላቸው በመላ ሀሳባቸው እና አድራጎታቸው በወንጀል ድርጊት እና በሚሰጠው ውጤት ሙሉ ተካፋይ በመሆን በፈፀሙት የማታለል ወንጀል ተከሰዋል የሚል ነው፡፡

አመልካችም ወንጀሉን አለመፈፀሙንና ጥፋተኛ አለመሆኑን ክዶ በመከራከሩ ክሱ የቀረበለት የፌ/ከ/ፍ/ቤት የግራቀኙን ማስረጃዎች ከሰማ በኋላ በሰጠው ፍርድ 5ኛ ተከላሽ ከባንኩ ተጭበርብሮ ከወጣው ብር 750,000 ውስጥ ብር 50,000 መውሰዱን ለፖሊስ የተከላሽነት ቃሉን ሲሰጥ በቦታው የነበሩ የከላሽ የደረጃ ምስክሮች መስማታቸውን ያረጋገጡ ሲሆን የተከላሹ የመከላከያ ምስክሮች ደግሞ የተከላሽ ቤት ሲበረበር ከማየታቸው በስተቀር ተከላሹ ወንጀሉን አለመፈፀሙን አላስረዱም በሚል በወ/ሕ/ቁ/ 692 (1) ስር ጥፋተኛ ነው በማለት በ3 ዓመት እስራትና በ5,000 ብር የገንዘብ መቀጮ እንዲቀጣ ወስኖበታል፡፡

ጉዳዩ በይግባኝ የቀረበለት የፌ/ጠ/ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎትም የግራ ቀኙን ወገኖች ካከራከረ በኋላ በሰጠው ውሳኔ በወ/መ/ሥ/ሥ/ሀ/ቁ/195(2)(ለ)(2) መሰረት የከፍተኛውን ፍርድ ቤት ፍርድ በማጽናቱ አመልካች በከፍተኛው ፍ/ቤት ፍርድ እና በይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት ውሳኔ ላይ መሰረታዊ የሆነ የህግ ስህተት ተፈፅሟል በሚል የሰበር አቤቱታውን ለዚህ ችሎት ያቀረበ ሲሆን በዋናነት የጠቀሳቸው የቅሬታ ነጥቦችም፡-

- ክስ-ን ባቀረብኳቸው የመከላከያ ምስክሮች አስተባብዬ እያለሁ ፍርድ ቤቶቹ ማስረጃዎቼን በአግባቡ ሳይመዘኑ የጥፋተኝነትና የቅጣት ውሳኔ ያስተላለፉብኝ ተገቢነት ያለው አይደለም
- በወንጀሉ አመልካች አግኝቷል በሚል በማስረጃ የተረጋገጠው ብር 50,000 ሆኖ ከተረጋገጠው ውጪ ብር 250,000 እንደወሰድኩ ተቆጥሮ ከቅጣትና መቀጫ እርከን መነሻው በማጋነን በተሳሳተ ስሌት የተወሰነብኝ ስለ ቅጣት አወሳሰን የወጣውን መመሪያ ያልተከተለ ነው የሚሉ ናቸው።

ተጠሪ መዝገቡ ለሰበር ያስቀርባል በተባለው ጭብጥ መነሻ በሰጠው መልስ፡- አመልካች የተከሰሰውና ጥፋተኛ ሆኖ የቅጣት ውሳኔ የተላለፈበት በአታላይነት ወንጀል በወ/ሀ/አንቀጽ 692(1) ስር ሲሆን ከድንጋጌው መረዳት የሚቻለው ወንጀሉ ለራስ ተገቢ ያልሆነ ጥቅም ለማግኘት ወይም ለሌላ ሰው ተገቢ ያልሆነ ጥቅም ለማስገኘት ሊፈጸም የሚችል በመሆኑ አመልካችም በፈጸመው ወንጀል ለራሱ የደረሰው ጥቅም ብር 50,000 ቢሆንም ሌሎች በወንጀሉ የተሳተፉትም ቀሪውን ገንዘብ ተከፋፍለው ለግል ጥቅማቸው ያዋሉ በመሆኑ ምክንያት ድርጅቱ ያጣው ብር 750,000 ስለሆነ አመልካችም ራሱ ጥቅሙን ከማግኘቱም ባሻገር ሌሎችም ጥቅም እንዲያገኙ ሀሳብ የነበረው በመሆኑ ከፍተኛው ፍ/ቤት ቅጣትን በሚወስንበት ጊዜ ሌሎች ተከላኾች ያገኙትን ጥቅም ግምት ውስጥ በማስገባት ጭምር የወሰነ ስለሆነ የአመልካች ክርክር ተቀባይነት የለውም ብሏል።

የጉዳዩ አመጣጥ ከዚህ በላይ የተገለጸ ሲሆን እኛም ከፍተኛው ፍ/ቤትም ሆነ የፈ/ጠ/ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በአመልካች ላይ ያስተላለፉት የቅጣት ውሳኔ ተገቢ ነው? ወይስ አይደለም? የሚለውን ጭብጥ ይዘን ክርክሩን እንደሚከተለው መርምረናል።

ወደ ተያዘው ጭብጥ ከመመለሳችን በፊት አመልካች ለዚህ ችሎት ካቀረባቸው ቅሬታዎች አንዱ ክስ የቀረበበትን ወንጀል አለመፈጸሜን በመከላከያ ምስክሮቹ አስተባብዬ እያለሁ ፍርድ ቤቶቹ የግራቀኙን ማስረጃዎች በአግባቡ አልመዘኑም የሚል ነው። ይሁን እንጂ ከፍተኛው ፍርድ ቤት ሆነ የፈ/ጠ/ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት የግራ ቀኙን ማስረጃዎች በማመዘዘን የተጠሪ ማስረጃዎች ያረጋገጡት ፍሬ ነገሮች የአመልካች የመከላከያ መስረጃዎች ማስተባበል ባለመቻላቸው የጥፋተኝነትና የቅጣት ውሳኔ ማስተላለፋቸውን መዝገቡ ያመለክታል። የፍሬ ነገር ጉዳዮችን የማጣራት ስልጣን ባላቸው ፍ/ቤቶች በተረጋገጡ ፍሬ ነገሮች መነሻ በተሰጠው ፍርድ መሰረታዊ የሆነ የህግ ስህተት ተፈጽሞ ሲገኝ በአ/ፌ/ዲ/ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 80 (3)(ሀ) እና በፌዴራል ፍ/ቤቶች ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 25/1988 አንቀጽ 10 መሰረት የተፈፀመውን ስህተት ከሚያርም በስተቀር የፍሬ ጉዳዮች እንደገና ሊያጣራ የሚችልበት ወይም በስር ፍ/ቤቶች የተሰሙትን ማስረጃዎች የሚመዘንበት ህጋዊ ምክንያት አይኖርም። በመሆኑም በዚህ ረገድ አመልካች ያቀረበው ክርክር ተቀባይነት ያለው ሆኖ አልተገኘም።

ወደ ጭብጡ ስንመለስ አመልካች የሚከራከረው ወስዷል ከተባለው የገንዘብ መጠን አንጻር ቅጣቱ የቅጣት አፈፃፀም መመሪያን የተከተለ አይደለም በሚል ሲሆን ይህንኑ የአመልካችን ክርክር አመልካች ጥፋተኛ ነው ተብሎ የቅጣት ውሳኔ ከተላለፈበት የወ/ሀ/አንቀጽ 692(1) አንጻር መመርመሩ ተገቢነት ያለው ነው። በወንጀል ህግ አንቀጽ 692(1) እንደተደነገገው ማንም ሰው የማይገባውን ብልጽግና ለሌላ ሰው ለማስገኘት በማሰብ አሳሳች የሆኑ ነገሮችን በመናገር፣ የራሱን ማንነት ወይም ሁኔታ በመሰወር ወይም መግለጽ የሚገባውን ነገር በመደበቅ ወይም የሌላውን ሰው የተሳሳተ እምነት ወይም ግምት በመጠቀም፣ በማድረግም ሆነ ባለማድረግ ሌላውን ሰው አታልሎ ራሱን ወይም የሶስተኛውን ወገን ንብረት ጥቅም የሚጎዳ አድራጎት እንዲፈጸም ማድረግ

የተረጋገጠ እንደሆነ የአታላይነት ወንጀል ፈፅሟል ለማለት የሚቻል ይሆናል። በዚህ በተያዘው ጉዳይም አመልካች የግል ተበዳይ የሆነውን የሙገር ሲሚንቶ ሰራተኞች የማህበራዊ ዋስትና ኢንተርፕራይዝ ማህበርን ገንዘብ ክሌሎች ወንጀል ፈጻሚዎች ጋር በመሆን በፈጸመው የማታለል ተግባር ገንዘቡ ከተቀመጠበት ከኢትዮጵያ ንግድ ባንክ ጠመንገድ ያዥ ቅርንጫፍ ወደ ወጋገን ባንክ ጎፋ ቅርንጫፍ ብር 750,000 እንዲዛወር በማድረግ ከዚህ ከተዛወረው ገንዘብ ውስጥም የተለያየ መጠን ያለውን ገንዘብ ተከፋፍለዋል።

በክፍፍል ከደረሰው ገንዘብ ውስጥም አመልካች የወሰደው ብር 50,000 መሆኑ የተረጋገጠ ሲሆን በድንጋጌው መሰረትም ይህን ገንዘብ ለግል ጥቅም አውሎታል ተብሎ ይወሰዳል። በዚህ የወንጀል ድርጊትም ሌሎች ተከላኮች ጭምር ጥቅም እንዲያገኙ አድርጓል። በመሆኑም አመልካች ወንጀሉን የፈፀመው ለራሱ ጥቅም ለማግኘት ብቻ ሳይሆን ከአርሱ ጋር የነበሩት ሌሎች ተከላኮችም ጥቅም እንዲያገኙ በሚል ስለሆነ ወንጀል የመስራት ሀሳቡ ለራሱ ጥቅም ለማግኘት ብቻ በሚል የተሰራ ነው ተብሎ ሊወሰድ የሚገባ አይደለም። በመሆኑም የቅጣቱ መጠንም ራሱ በወሰደው የገንዘብ መጠን ብቻ ሳይሆን ከሌሎች ተከላኮች ጋር ወንጀል ለመስራትና ውጤቱን ለመቀበል በመስማማት ሆነ ብሎ ከፈጸመው የወንጀል ድርጊት ከባድነት አንጻር ሊሆን ይገባል።

በመሆኑም ከፍተኛው ፍ/ቤት በጠቅላላው ከግል ተበዳይ ማህበር በተወሰደው የገንዘብ መጠን መሰረት የቅጣት ውሳኔ በአመልካች ላይ ያስተላለፈው እና የፌ/ጠ/ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎትም ያፀናው ተገቢና መሰረታዊ የሆነ የህግ ስህተት ያልተፈጸመበት ስለሆነ ተከታዩን ውሳኔ ሰጥተናል።

ው ሳ ኔ

1. የፌ/ከ/ፍ/ቤት በመ/ቁ/ 95136 በቀን 28/07/2003 ዓ/ም በዋለው ችሎት የሰጠውን ፍርድና የፌ/ጠ/ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በመ/ቁ/ 67826 በቀን 03/04/2004 ዓ/ም በዋለው ችሎት የሰጠውን ውሳኔ በወ/መ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ/195(2)(ለ)(2) መሰረት አጽንተናል።
2. አመልካች ላይ በጠቅላላው ከተበዳይ ማህበር በማታለል ወንጀል በተወሰደው የገንዘብ መጠን የቅጣት ውሳኔ የተላለፈበት በአግባቡ ነው ብለናል። ስለሆነም ጥፋተኛ ነው በተባለበት የወንጀል ህግ አንቀጽ 692(1) ስር በ3 ዓመት እስራትና በብር 5000 (አምስት ሺህ ብር) እንዲቀጣ መወሰኑ ተገቢ ሆኖ አግኝተናል።

መዝገቡ የተዘጋ ስለሆነ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ት/ዘ